

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΔΑΛΜΑ, Η ΩΡΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣ ΔΟΥΚΗΣΣΑ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

Η Βενετία και το Βυζάντιο. Πώς ο Βενετός πρέσβυς Ρενιέρ γνώρισε τη Μαργαρίτα. Η γενετική μαθήτρια. Στη Βενετία. Η Ωραία προστατευμένη μαρκινετα από μελαγχολία. Το μυστιό της καρδιάς της. Ο γάμος της με τον Ρενιέρ. Η χριστοκρατία της Βενετίας εξεγυρίζεται. Ο Ρενιέρ δόγης. Πώς εξέλεγει. Ο θάνατός του. Τι γράφει ο Γκαίτε για τη Μαργαρίτα. Τα τελευταία χρόνια της Έλληνίδος δούκισσας, κτλ.

ΒΕΝΕΤΙΑ βρισκόταν από πολλούς αιώνες σε μεγάλη επαφή και είχε πολλών ειδών σχέσεις με το Βυζάντιο. Από κει μάλιστα είχε πάρει πολλά στοιχεία του πολιτισμού της, ο οποίος και' αυτόν τον τρόπο παρουσιάζονταν ως καθαρά Βυζαντινός.

Ο λόγος αυτής της επιδράσεως δεν εινε δύσκολο να βρεθί. Η Βενετία κατά την πρώτη εποχή της εμφανίσεώς της ήταν ένα φορηό χωριό, στο οποίο κατοικούσαν μερικοί φαραδές.

Καθώς λοιπόν σιγά-σιγά άρχισε να μεγαλώνει, πιθανόνταν την άναγχι να καταγάγη κάποιον άλλω για να δανειστή από κει τον πολιτισμό που της έλειπε. Και έτσι έστρεψε τα βλεμματά της προς την βοσουλιά των πόλεων, η οποία βρισκόταν τότε στο μεγαλύτερο σημείο της άκμης της.

Μ' αυτόν τον τρόπο όμως η Βενετία κατόντησε να γίνει μια άλλη επαρχία του κράτους του Βυζαντίου, το οποίο είχε κατακτήσει τότε ολοκληρη σχεδόν την Ιταλία. Άλλα κ' άργότερα που η Βενετία απέκτησε άμεση δύναμη και μπορούσε να 'η έντελώς ανεξάρτητη από το Βυζάντιο, εξακολουθούσε να έχη μαζί τον τις ίδιες σχέσεις.

Η ένδικμασις των Βενετών, η άριστοκρατική των, τα ήνάματά των δεν ήσαν τίποτε άλλο παρά μια μίμηση και μιά αντίγραφή του Βυζαντίου. Ακόμη κ' ο Άγιος Μάρκος, το περίφημο αυτό ιερόν της Βενετίας, που θαυμάζεται σήμερα τόσο πολύ, εινε χριστιάνο σύμφωνο με την Έλληνική άριστοκρατική και έχει διοικηθεί από Έλληνες καλλιτέχνες.

Κατό την εποχή αυτή αναφέρεται ότι πολλές φορές του Βυζαντίου παντοφύρακοι ευγενείς Βενετούς. Από μάλιστα αρχιμάστορες Βενετινούς, η μιά κατά το δέκατο κ' η άλλη κατά τον ένδεκάτο αιώνα, πήραν σφέγγους δόγγης της Βενετίας.

Πέρασαν άρκετά αιώνες από τότε, κατά το σύστημα των αιώων δεν ξέσπασε τί έθνη, γιατί δεν μιά διεσώθησαν ειρήνης. Μόλις κατά τα μέσα του 18ου αιώου αναφέρεται κάποιον νέα Έλληνίδα, η οποία, άν και κατογύταν από μιά άσημη οικογένεια της Κωνσταντινούπολης, κατορθώσε ώστόσο να γίνει κ' αυτή δούκισσα.

Αυτήν όμως όμως η πληροφορία που έχομε για' αυτήν εινε άσαφής και άβληστοχρονόμηνες. Οι σύγχρονοι της χρονολογοί της Βενετίας μιά την παρουσιάζουν με κάποιον σκεπτικώς χροιάτα και φαίνεται ότι δεν μιά την περιγράφουν άκριτόλητα.

Σ' αυτό συντέλεσε ίσως πολύ και το θρησκευτικό ζήτημα. Την εποχή εκείνη η έχθρα μεταξύ ορθοδόξων και καθολικών Χριστιάνων ήταν πολύ όξυντη από σήμερα και οι δυνετοί περιφρονούσαν τους πρότους και έξερράζοντο για' αυτούς ύποτιμητικά.

Οι περισσότεροι από τους σύγχρονους χρονολογοίους άναφέρουν ότι η Έλληνίδα αυτή ήταν χορηγίατα και προσέθετε και άλλα πολλά, που δεν της κολλώσκον καθόλου. Φαίνεται όμως πως όλα αυτά εινε σκευασμένα και πως η αλήθεια εινε όπως τη διηγείται ο άξιόλογο ιστορικός της Βενετίας Μολιέντης.

Σύμφωνα λοιπόν με τη διήγησή του, κατά τα μέσα του 18ου αιώου, πρέσβυς της Βενετίας στην Κωνσταντινούπολη ήταν ο Παύλος Ρενιέρ. Μιά μέσα ο Ρενιέρ πήγε να επισκεφθί ένα καθολικό σχολείο.

Έκει δέκονε ένα κορίτσι πολύ χορηγίατο κ' όμορφο, το οποίο του έκανε έξαιρετική έντύπωση. Η διεκνήντα του σχολείου, από την οποία ζήτησε σχετικές πληροφορίες, του άπαρήθε πως η κοπέλλα αυτή άντρε σε μιά φορηή Έλληνική οικογένεια και λεγόταν Μαργαρίτα Δάλμα.

Ο πρέσβυς σκεπτάθηκε, όπως είπαμε, το κοριτσάκι αυτό και άποφάσισε να το λάβη από την προστασία του. Όταν λοιπόν, όστερ' από λίγον καιρό γύφισε στη Βενετία, το πήρε μαζί του κ' αυτό και το έκλεισε σ' ένα οικοτροφείο ήλιόν.

Η μικρή Έλληνοπούλλα μεγάλωνε μέσα στο οικοτροφείο, ωδοφάνε και γινόταν όλο και πιο έξυπνη. Άλλα η διεκνήντα του σχολείου, εκτός από την έξυπνάδα της, παρητήρησε πως η νέα κατόγταν από μιά ανεξήγητη μελαγχολία. Άνακούσσε την παρατήρησή της από τον Ρενιέρ κ' αυτός, σύμφωνα με τη συμβουλή του

ματρώων, έστειλε τη Μαργαρίτα στην Πάδοβα για ν' αλλάξει αέρα.

Όταν όμως άργότερα πήγε κ' ο ίδιος εκεί για να την ιδί, του συνέθε κάτι που δεν τό περίμενε καθόλου. Η προστατευμένη του, πεισθείσα να του φανερώση το αίτιο της μελαγχολίας της, του έξουολογήθηκε με δακρυμαμένα μάτια τον έρωτά της!

Ο Ρενιέρ άκουσε με σιγνήνη την έξουολόγησι της ασθηματικής κόρης και άφρω βεβαίωθηκε για την άγάτη της, άποφάσισε να την παντρευθί. Κι' έτσι, όστερ' από λίγες μέρες η νεαρή και ώραία Μαργαρίτα γινόταν σφέγγου του Βενετού εγγένου.

Η Βενετιάνες άριστοκράτιδες, μη μπορώντας να συγχωρήσουν στον Ρενιέρ γιατί παντρεύτηκε μιά φορηή, μιά ξένη, μιά άλλόθρησκη, έστρεψαν φορέο, άμείλιχο πόλεμο έναντιον του.

Πρέπει να σημειώσουμε, εν τούτοις, πως ο Ρενιέρ, για ν' άποφύγη άρκετός τη γενική καταραγή, προτίμησε να γίνει ο γάμος του μυστικά. Όταν όμως ζήτησε να έγγραφη και τη Μαργαρίτα ως σύγγου του στη Χρυσή Βίβλο τον έγγενον, του άντετάχθη κατηγορηματική άρνησι. Οι γραμμοί σύμβουλοι του Δόγη δεν έννοουσαν με κανέναν τρόπο να έπιτρέψουν να συμμετέληθθί το όνομα της «πληθείας» στο βιβλίον που τό κοπιούσαν από τόσους αιώνες μονάχη άριστοκρατικά όνόματα. Όστόσο, παρ' όλη την έγθρότητα που προκάλεσε η τομική άπόφασι του γάμου του, ο Ρενιέρ εξακολουθούσε ν' αγαπά το γυναικά του όπως πρώτα.

Μετά το θάνατο του δόγη Μοτεσίνιου, ο όποιος συνέθε λίγον καιρό ύστερότερα, ο Ρενιέρ ανέλαβε τη φιλοδοξία ν' ανέλθη αυτός στο ύψιλο δογικό άξίωμα.

Τότε όμως οι έχθροί του άρχισαν έναντιον του μιά πολεμική άγρία, έμπαθη, αδιάλλακτη. Κι' έπειδή δεν ήλθαν να τον κατηγορήσουν για τίποτε άλλο, άρχισαν να του σκεοφαντούν τη σύγγου. Δεν ύπάρχον κατηγορίες που να μην ειπώθησαν έναντιον της, δεν ύπάρχον λιβελλοί που να μην έγγραφισαν, δεν ύπάρχον σκεοφαντίες που να μην της φορηώθησαν στ' όψη.

Η έλογική πάλη για το δογικό άξίωμα ύπληξε όξυντη και ο Ρενιέρ, ο όποιος ήταν μειοέκον από τη σκεοφαντική έστρατεία των αντιπάλων του, για να κερδίση τον άγώνα, αναγκάστηκε να ξοδέη μιά μεγάλη χρηματικά ποσά. Γιατί πρέπει να τονισθί ότι και τότε, όπως και τώρα, το χροίμα έταίσε προτείνοντα ρόλο στις έλογίες.

Και βεβαίωει λοιπόν κάποιος σύγχρονος χρονολογός, ότι ο Ρενιέρ άγόρασε τραπέσιες ψήφους άντι είκοσι τάλληρον τον καθένα... Έτσι πέτυχε. Μετά την έλογική του έντυπια δέ, οι Βενετιάνοι έτραγον κ' έπαιναν τρεις δόλόχλους μέρες στην ήγεια του καινοχρονον τον άρχοντα. Η έλογική όμως αυτή στοίχησε στον Ρενιέρ παραπάνω από εκατό χιλιάδες τάλληρον... Μά τι τον έννοιασε; Ήταν πολύ πλούσιος. Και την ήμέρα της έντυπιας του έσφιξε τη Μαργαρίτα στην άγκαλιά του και της ύποσχέθηκε νέες ευτυχίες κ' άπολαύσεις...

Άλλα, παρ' όλη την καλή θέληση του Ρενιέρ, τα βάσανα της Μαργαρίτας δεν έτελειώσαν. Άρχισε τότε να βασανίζεται από πολύ, να βαλπούσε νύχτες να εμφανισθί έλσημα στις τελέτες.

Φυσικά, η μεσοσι της αυτή έστοίχησε πολύ στη Μαργαρίτα, άν και σ' όλα τ' άλλα, μέσα στο σπίτι παρόμην άπόλυτη κυρία. Γι' αυτό έπεδόθη σε φιλανθρωπικά έργα, θέλοντας να δείξη μ' αυτό τον διεσφαρμένη άριστοκρατία ότι η καταγωγή εινε μηδενικό μαρδος στα ψυχικά χορηγίατα και στην έμφυτη ένγένεια.

Τη Μαργαρίτα την έγνώρισε και ο μεγάλος Γερμανός ποιητής Γκαίτε, όταν πήγε στα 1786 στη Βενετία.

Ήταν, γράφει ο ποιητής, μιά γυναικά ήλικιωμένη κάπως, με ένγενικό παρουσιαστικό και με καλοφτιασμένο πρόσωπο, άπάνω στο όποιο διακρινόνταν μιά άνέκφραστη άπογοήτενσι.»

Στά 1789 ο δόγης πέθανε και άφισε κληρονόμο σ' όλη την μεγάλη περιουσία τη γυναικά του. Η Μαργαρίτα έζησε εκκοσιεπτά χρόνια άκαμνη. Δέθηκε δέ τον περισσότερο καιρό της σε φιλανθρωπικές άσχολίες. Πεθαίνοντας δέ άφισε για φιλανθρωπικούς σκοπούς σημαντικά κληροδοτήματα.

Έσφιξε τη Μαργαρίτα στην άγκαλιά του και της ύποσχέθηκε νέες ευτυχίες και άπολαύσεις.

